

Voortoets Molshoek Hellevoetsluis

Toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998

projectnr. 240906
revisie 00
november 2011

Opdrachtgever

Gemeente Hellevoetsluis
T.a.v. mevrouw M. van Santen
Postbus 13
3220 AA HELLEVOETSLUIS

datum vrijgave

29 nov 2011

beschrijving revisie 01

definitief

goedkeuring

ir. W.J. Straatsma

vrijgave

ir. L. Koks

Voortoets Molshoek Hellevoetsluis
Toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998

Inhoud	blz.
1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Doel	5
2 Voorgenomen ontwikkeling	7
2.1 Ligging plangebied	7
2.2 Voorgenomen ontwikkeling	7
3 Wettelijk kader	9
3.1 Natuurbeschermingswet.....	9
3.2 Toetsingskader	11
4 Huidige situatie.....	15
5 Ingreep- effectanalyse.....	19
5.1 Effecten woningbouw	19
6 Effectbeoordeling	24
6.1 Stikstofdepositie.....	24
6.2 Geluid	24
6.3 Optische verstoring (recreatie)	27
7 Conclusie toets aan de Natuurbeschermingswet.....	28
8 Toets aan de Ecologische hoofdstructuur	30
8.1 Beleid.....	30
8.2 Huidige situatie.....	31
8.3 Effectbeoordeling/conclusie	32
9 Literatuur.....	34

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Hellevoetsluis is voornemens om het gebied 'Molshoek' te herontwikkelen. Het huidige plangebied bestaat uit volkstuinten en bedrijvencomplexen. De gemeente wil hier o.a. woningbouw creëren. Om de herontwikkeling te realiseren heeft de gemeente Hellevoetsluis een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Hiervoor zijn enkele gebiedsonderzoeken uitgevoerd, waaronder een quickscan (Van der Goes en Groot, 2007), een natuurtoets (Van der Goes en Groot, 2008) en een aanvullend vleermuisonderzoek (stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland, 2008). Uit de verschillende onderzoeken blijkt dat in het plangebied geen zwaar beschermde soorten zijn aangetroffen waarvoor een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

Het plangebied ligt op circa 50 meter afstand van het Natura 2000-gebied Haringvliet. Dit gebied is tevens aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In deze toets worden de gevolgen van de planontwikkeling getoetst aan de Natuurbeschermingswet en de EHS.

1.2 Doel

In dit rapport vindt de toetsing van de voorgenomen ingreep aan de Natuurbeschermingswet 1998 plaats (Voortoets). Het doel van deze Voortoets is inzicht te geven of de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een negatief effect op het Natura 2000-gebied Haringvliet. De Voortoets zet de effecten (van ontwikkelingen) naast de gevoeligheden (verbonden aan de instandhoudingsdoelstellingen) van het Natura 2000-gebied en beoordeelt of er sprake is van mogelijk negatieve gevolgen. Tevens worden de gevolgen van de ontwikkeling van de EHS in beeld gebracht.

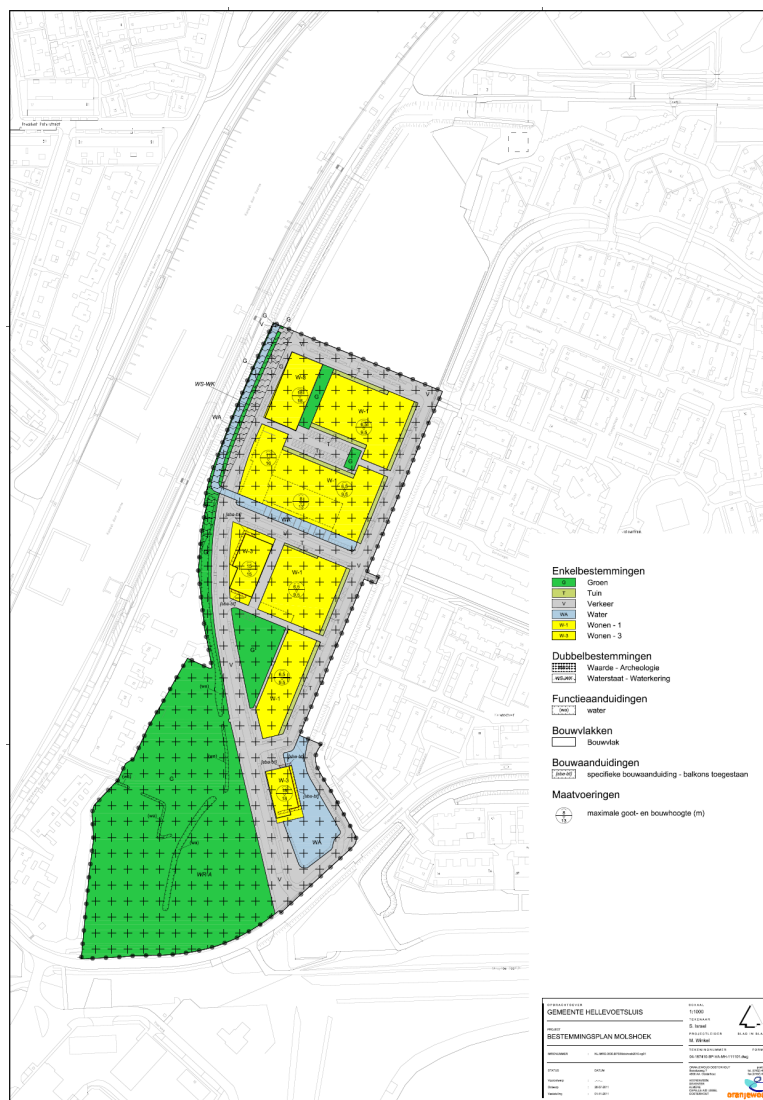

In fase 1 worden 62 woningen gerealiseerd en in fase 2 worden 84 woningen gebouwd. Hiervan worden 20 woningen als sociale huurwoningen gebouwd.

Door ontwikkeling van het plan Molshoek zal de verkeersintensiteit op o.a. de Vlasakkerlaan toenemen. Als Molshoek volledig is gerealiseerd, maar de aansluiting op de beoogde Centrumring nog niet, dan zal al het verkeer van Molshoek gebruik moeten maken van de Vlasakkerlaan. Het gaat naar schatting om 1.000 - 5000 extra autoritten per etmaal. Ter verlichting van de situatie zal een tijdelijke verkeersverbinding worden gerealiseerd richting het parkeerterrein van winkelcentrum Struytse Hoek en de Plataanlaan

Figuur 2-2: Verbeelding van de voorgenomen ontwikkeling.

3 Wettelijk kader

3.1 Natuurbeschermingswet

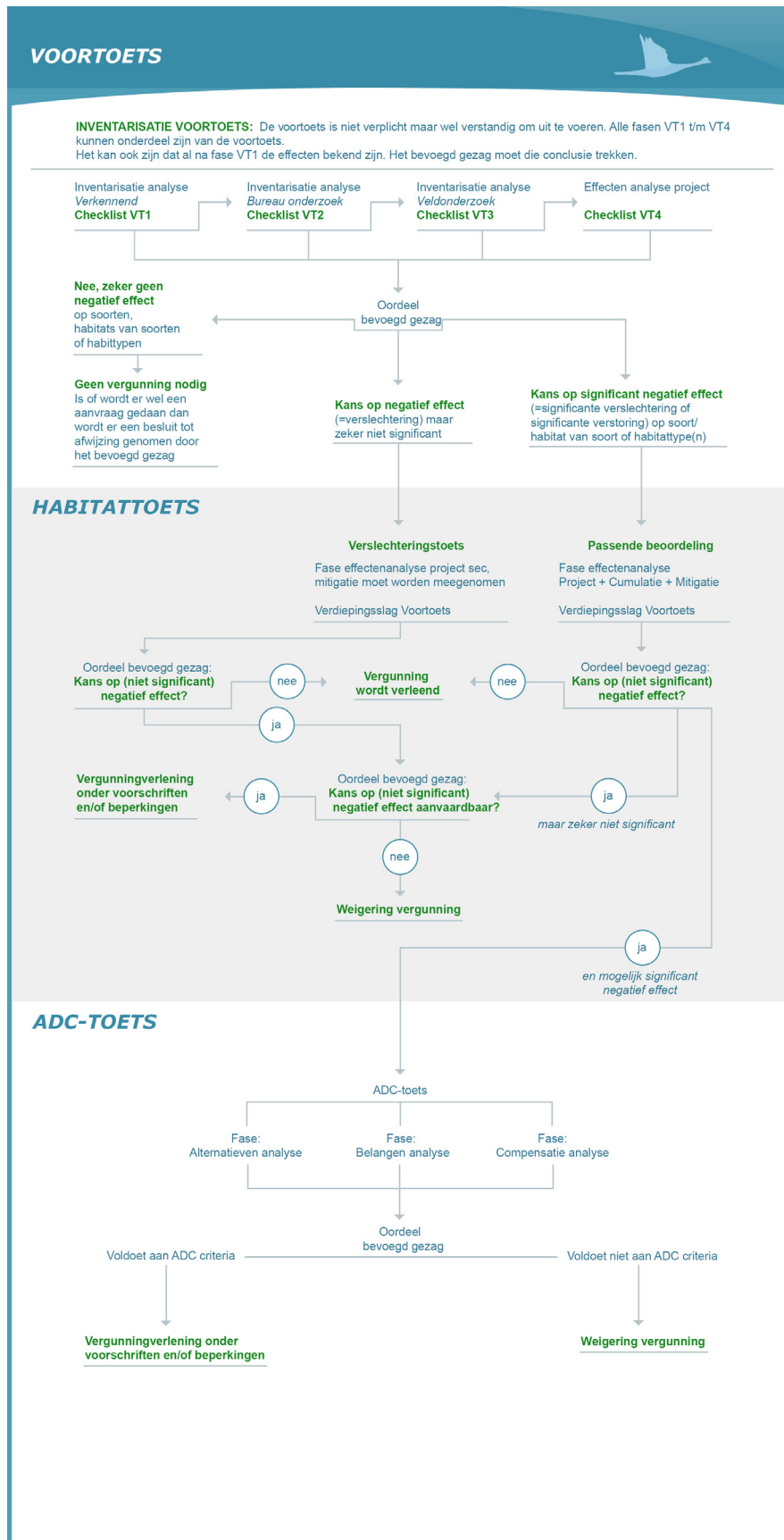
Natura 2000

Binnen de EU worden de belangrijkste leefgebieden van de meest bedreigde en waardevolle soorten en habitattypen aangewezen als Natura 2000-gebied. Deze Natura 2000-gebieden moeten samen een Europees ecologisch netwerk vormen om de achteruitgang van de biodiversiteit te keren. De juridische basis voor dit netwerk zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, welke in Nederland zijn doorvertaald in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet). Per gebied worden voor de soorten en habitattypen instandhoudingsdoelstellingen bepaald. Dit kunnen behouds- of uitbreidings/verbeterdoelstellingen zijn. Het is verplicht om plannen en projecten te beoordelen op de gevolgen voor deze instandhoudingsdoelstellingen. Voor projecten geldt een vergunningplicht als het project een verslechterend of significant verstorend effect kan hebben op een Natura 2000-gebied (art. 19d Nbwet). Bij vaststelling van plannen moet het bevoegd gezag rekening houden met de gevolgen van het plan voor Natura 2000-gebieden (art. 19j, Nbwet).

Voortoets

De voortoets verkent of de activiteiten waarin het bestemmingsplan voorziet mogelijke negatieve effecten kunnen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. Een voortoets kan drie mogelijke uitkomsten geven (zie ook figuur 3-2):

- Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Verdere toetsing is niet nodig.
- Negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten, maar leiden niet tot een significante aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. In dit geval kan in overleg met de provincie worden besloten om een “verslechteringsstoets” uit te voeren.
- De ontwikkeling leidt tot negatieve effecten, welke kunnen leiden tot significante aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. In dit geval is het noodzakelijk om een “passende beoordeling” uit te voeren. In een passende beoordeling wordt meer in detail de kans op een significant effect beoordeeld al dan niet met de inzet van mitigerende maatregelen.

Figuur 3-1: Toetsingsschema Natuurbeschermingswet (www.natura2000.nl).

3.2 Toetsingskader

Natura 2000-gebied Haringvliet

Door de Europese Unie zijn Richtlijnen uitgevaardigd ter bescherming van bedreigde plant- en diersoorten en leefgebieden in Europa. De richtlijnen moeten door de lidstaten worden vertaald naar concrete aanwijzing van gebieden die op grond van deze criteria wettelijke bescherming krijgen. Als concrete richtlijnen worden genoemd de Europese Vogelrichtlijn en de Europese Habitatrichtlijn. De uitwerking van de Europese richtlijnen is voor de Nederlandse situatie ingebed in de Natuurbeschermingswet 1998. Het plangebied ligt nabij het Natura 2000-gebied Haringvliet aan (zie figuur 4-1).

Figuur 3-2: Ligging van het Natura 2000-gebied Haringvliet ten opzichte van het plangebied (www.synbiosis.alterra.nl).

Instandhoudingsdoelen

In tabel 4-1 zijn de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Haringvliet weergegeven. Deze zijn opgenomen in de ontwerp-aanwijzingsbesluiten zoals door LNV (nu EL&I) op 8 januari 2007 gepubliceerd. Het is nog niet bekend wanneer het gebied definitief aangewezen wordt.

Voor het gebied zijn de volgende kernopgaven geformuleerd die per gebied uitgewerkt zijn in de instandhoudingsdoelen:

- **Opgave landschappelijke samenhang en interne compleetheid.** Behoud of herstel ruimtelijke samenhang diep water, kreken, geulen, ondiep water, platen, kwelders of schorren, stranden en bijbehorende sedimentatie- en erosieprocessen. Behoud openheid, rust en donkerte. Voor vogels betekent dit voldoende rust en ruimte om te foerageren en voldoende rustige hoogwatervluchtplaatsen op korte afstanden van foerageergebieden in het intergetijdengebied.
- **1.06 Herstel zoutinvloed Haringvliet.** Herstel zout invloed in Haringvliet, vooral voor trekvissen, zoals zeeprink H1095, elft H1102 en zalm H1106, en mede voor brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje) H6430_B en schorren en zilte graslanden (buitendijks) H1330_A.

- **1.13 Voortplantingshabitat.** Behoud ongestoorde rustplaatsen en optimaal voortplantingshabitat (waaronder embryonale duinen H2110) voor bontbekplevier A137, strandplevier A138, kluut A132, grote stern A191 en dwergstern A195, visdief A193 en grijze zeehond H1364.
- **1.14 Leefgebied Noordse woelmuis.** Behoud van geïsoleerde eilanden als leefgebied voor noordse woelmuis *H1340 (onbereikbaar voor concurrenten).
- **1.17 Broedgelegenheid en foerageergebied.** Behoud habitat broedvogels als grote stern A191 en dwergstern A195, visdief A193, lepelaar A034, foerageergebied voor ganzen.

Tabel 3-1: Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Haringvliet [Bron: ontwerp-aanwijzingsbesluit].

Habitattypen		SVI landelijk	Doelst. opp. vl	Doelstel. kwal	Kritische DepositieWaarde stikstof mol N/ha/jaar	Kernopgave
H1330A	Schorren en zilte graslanden	-	=	=	2500	1.06,W
H3270	Slikkige rivieroever	-	>	=	>2400	
H6430B	Ruigten en zomen	-	>	>	>2400	1.06,W
H91E0A	Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	-	>	>	2410	
H91E0B	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	--	>	>	2000	
Habitatsoorten		SVI landelijk	Doelst. opp. vl	Doelstel. kwal	Doelst. pop	Kernopgave
H1095	Zeeprik	-	=	>	>	1.06,W
H1099	Rivierprik	-	=	>	>	1.06,W
H1102	Elft	--	=	>	>	1.06,W
H1103	Fint	--	=	>	>	1.06,W
H1106	Zalm	--	=	>	>	1.06,W
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=	
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=	
H1340	Noordse woelmuis	--	=	=	=	1.14
Broedvogels		SVI landelijk	Doelst. opp. vl	Doelstel. kwal	Draagkracht # paren	Kernopgave
A081	Bruine kiekendief	+	=	=	20	
A132	Kluut	-	=	=	2000	1.13
A137	Bontbekplevier	-	=	=	100	1.13
A138	Strandplevier	--	=	=	220	1.13
A176	Zwartkopmeeuw	+	=	=	400	
A191	Grote stern	--	=	=	4000	1.13 1.17
A193	Visdief	-	=	=	6500	1.13 1.17
A195	Dwergstern	--	=	=	300	1.13 1.17
A272	Blauwborst	+	=	=	300	
A295	Rietzanger	-	=	=	420	
Niet broedvogels		SVI landelijk	Doelst. opp. vl	Doelstel. kwal	Draagkracht # vogels	Kernopgave
A005	Fuut	-	=	=	160	
A017	Aalscholver	+	=	=	240	
A034	Lepelaar	+	=	=	160	
A037	Kleine zwaan	-	=	=	behoud	
A041	Kolgans	+	=	=	400	1.17
A042	Dwerggans	--	=	=	20	1.17
A043	Grauwe gans	+	=	=	6600	1.17
A045	Brandgans	+	=	=	14800	1.17
A048	Bergeend	+	=	=	820	
A050	Smient	+	=	=	8900	
A051	Krakeend	+	=	=	860	
A052	Wintertaling	-	=	=	770	
A053	Wilde eend	+	=	=	6100	
A054	Pijlstaart	-	=	=	30	
A056	Slobeend	+	=	=	90	

A061	Kuifeend	-	=	=	3600	
A062	Toppereend	--	=	=	120	
A094	Visarend	+	=	=	3	
A103	Slechtvalk	+	=	=	8	
A125	Meerkoet	-	=	=	2300	
A132	Kluut	-	=	=	160	1.13
A138	Strandplevier					
A140	Goudplevier	--	=	=	1600	
A142	Kievit	-	=	=	3700	
A156	Grutto	--	=	=	290	
A160	Wulp	+	=	=	210	

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Op basis van deze instandhoudingsdoelen wordt gekeken of door de geplande ontwikkeling een negatief effect optreedt door de voorgenomen ontwikkeling. Doordat het plangebied niet in het Natura 2000-gebied ligt, maar er alleen aan grens is er geen sprake van direct ruimtebeslag. Wel kunnen er negatieve effecten ontstaan door verstoring door recreatie, verkeerstoename (stikstofdepositie), licht en geluid (inclusief trillingen door heien). In paragraaf 4-3 en 4-4 wordt hier nader op ingegaan.

4 Huidige situatie

In deze paragraaf worden de huidige natuurwaarden van het Natura 2000-gebied Haringvliet in de nabijheid van het plangebied weergegeven. Het Haringvliet is een afgesloten zeearm met in de oeverzone een uitgebreid areaal aan slikken en gorzen. Midden in de zeearm ligt het eiland Tiengemeten. Na de afsluiting in 1970 verzoette het (brakke) getijdengebied, waarbij erosie van oevers optrad en grote delen van het gebied dichtgroeiden. Op grote schaal zijn oeververdedigingen aangelegd en wordt natuurontwikkeling uitgevoerd. Het gebied is vooral belangrijk voor kustbroedvogels en ganzen, voor de Noordse woelmuis en in potentie voor trekvissen.

Habitattypen

Binnen de grenzen van het plangebied liggen geen beschermde habitattypen. Ten westen van het plangebied ligt het Quackgors op een afstand van ca 1200 meter. Hier komen de habitattypen voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland (H6430B) en vochtige alluviale bossen (H91E0A) voor. Op een afstand van ca 250 meter ten zuiden van het plangebied ligt het habitatype Rivieren met slikoevers (3270) (landelijke Vegetatie Databank 2011). De ligging van het habitatype is weergegeven in figuur 4-1.

Figuur 4-1: Globale ligging van het habitatype Rivieren met slikoevers (H3270) nabij het plangebied (bron: landelijke Vegetatie Databank 2011).

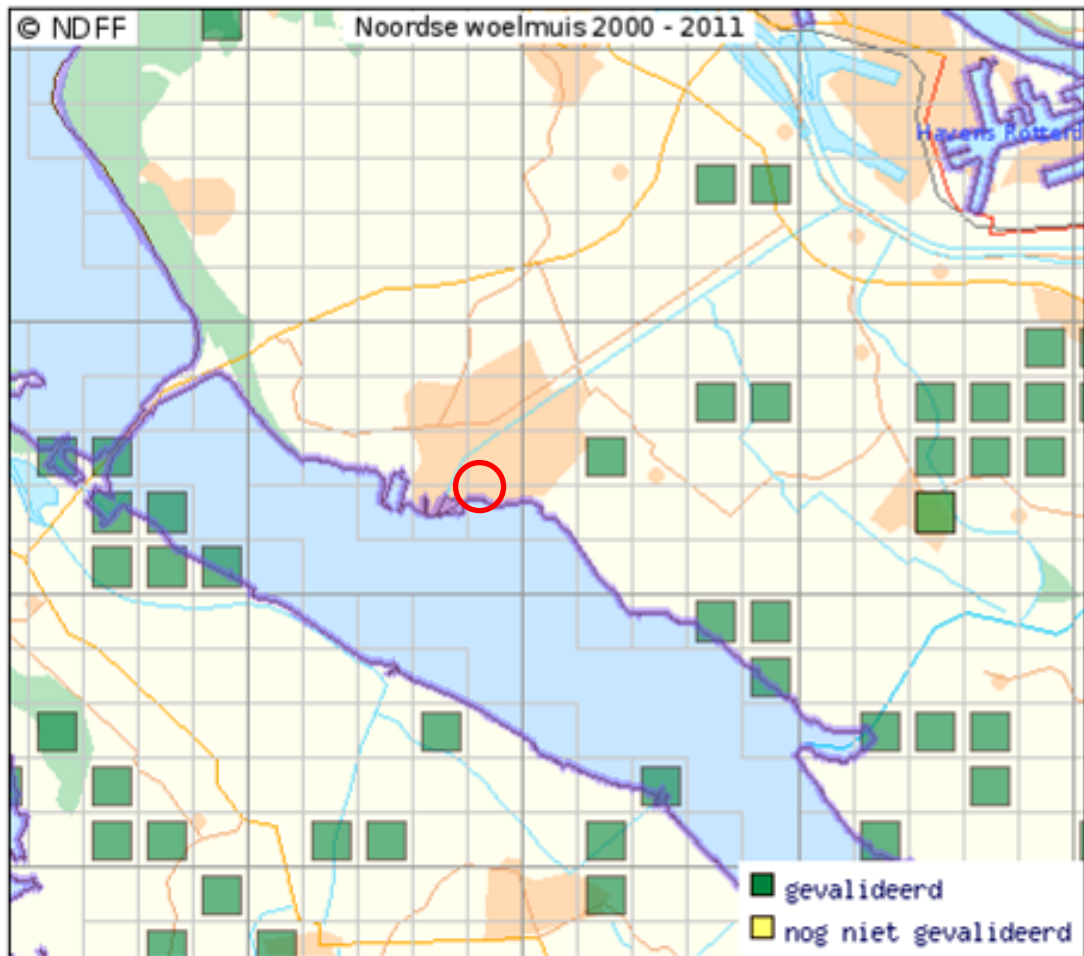
Habitatsoorten

Op de Noordse woelmuis na zijn alle aangewezen soorten van de Habitatrichtlijn vissen. Doordat de ontwikkeling van de Veerhaven geen invloed heeft op het leefgebied van deze dieren, namelijk open water, is verstoring van deze dieren uitgesloten. Hierdoor worden deze dieren in de verdere toetsing buiten beschouwing gelaten.

De Noordse woelmuis

De Noordse woelmuis leeft in hoge vegetaties met vooral grasachtige planten. In gebieden waar andere woelmuizen voorkomen, leeft de soort veel in natte terreinen, zoals rietland, moeras, zeer extensief gebruikte weilanden, drassige hooilanden, vochtige duinvalleien en periodiek overstroomde terreinen. In gebieden waar geen andere woelmuizen leven, wordt hij ook wel aangetroffen in drogere gedeelten, zoals in wegbermen of zelfs in droog naaldbos. De noordse woelmuis is gevoelig voor concurrentie met andere woelmuizen. Hij wordt daardoor naar natte terreinen verdreven waar hij zich prima heeft aangepast. Uit de verspreidingsatlas van de VZZ (zoogdiervereniging) blijkt dat de Noordse woelmuis niet in, maar wel in de omgeving van het plangebied voorkomt (zie figuur 4-2).

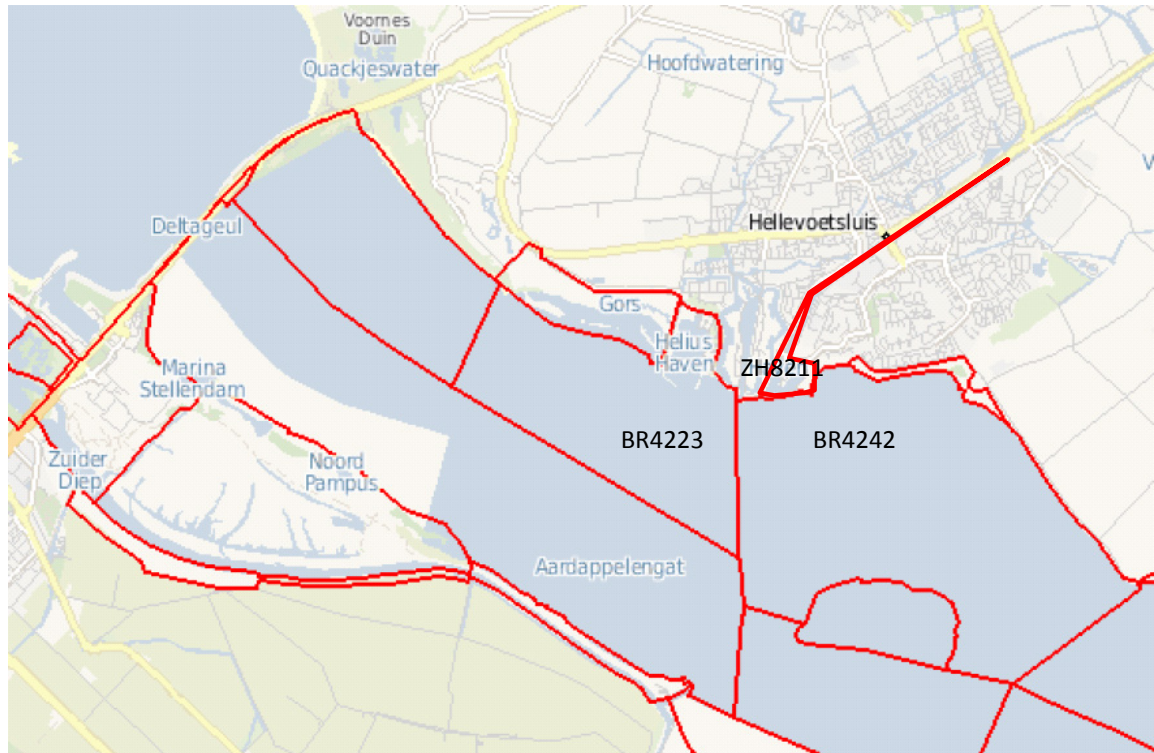
Figuur 4-2: Verspreiding van de Noordse woelmuis nabij het plangebied.

Broedvogels

Uit de natuurtoets (2008) kwam naar voren dat er geen broedvogels in het plangebied aanwezig zijn, welke tevens zijn aangewezen in de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Haringvliet.

Niet-broedvogels

In het Natura 2000-gebied Haringvliet liggen drie watervogeltelgebieden in en nabij het plangebied waar jaarlijks door SOVON tellingen van wintervogels worden gedaan. Het plangebied ligt binnen het telgebied ZH8211. De ligging van de telgebieden zijn weergegeven in figuur 4-3.

Figuur 4-3: Ligging van de SOVON telgebieden nabij het plangebied (bron:sovon.nl).

In de tabellen 4-1 t/m 4-3 zijn van de telgebieden in en rond het plangebied de seizoensmaxima van wintervogels uit de jaren 1999 tot en met 2009 weergegeven.

Tabel 4-1: Seizoensmaxima uit het telgebied ZH8211

Soort	1% norm	gemiddelde	99 00	00 01	01 02	02 03	03 04	04 05	05 06	06 07	07 08	08 09
Fuut	3600	10	3	4	60	7	5	3	3	8	3	3
Aalscholver	3900	2	0	0	0	4	1	0	1	1	7	1
Wilde Eend	20000	27	25	30	45	39	22	19	19	26	20	28
Kuifeend	12000	217	160	130	95	302	395	230	158	290	200	210
Meerkoet	17500	37	32	30	20	65	40	40	41	32	35	38

Tabel 4-2: Seizoensmaxima uit het telgebied BR4223

Soort	1% norm	gemiddelde	99 00	00 01	01 02	02 03	03 04	04 05	05 06	06 07	07 08	08 09
Fuut	3600	54	38	29	61	129	90	108	36	25	18	8
Aalscholver	3900	27	42	22	14	24	22	47	24	32	28	10
Lepelaar	110	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0
Kolgans	10000	471	1600	1000	600	1000	9	0	0	0	500	0
Grauwe Gans	5000	546	1100	640	1400	335	340	560	0	135	620	330
Brandgans	4200	306	740	120	400	320	1300	0	5	0	135	40
Bergeend	3000	15	40	36	20	6	10	30	0	1	0	10
Smient	15000	1141	890	920	2800	1900	1300	659	240	500	1000	1200
Krakeend	600	86	60	350	90	110	60	28	22	30	40	70
Wintertaling	5000	179	650	700	120	41	14	80	4	60	100	21
Wilde Eend	20000	574	800	1000	2050	757	300	268	240	170	90	60
Pijlstaart	600	1	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0
Slobeend	400	14	3	10	31	6	2	22	0	0	60	4
Kuifeend	12000	373	590	510	600	260	308	400	620	20	75	350
Topper	3100	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Meerkoet	17500	317	137	320	1050	540	360	220	157	87	250	53
Kluut	730	7	64	6	0	0	0	0	0	0	0	0
Goudplevier	7500	353	1000	1050	750	700	30	0	4	0	0	0
Kievit	20000	376	400	530	800	450	1100	48	310	0	0	120
Grutto	1700	14	12	30	90	0	6	0	0	0	0	0
Wulp	8500	9	24	20	30	0	0	18	0	0	0	0

Tabel 4-3: Seizoensmaxima uit het telgebied BR4242.

Soort	1% norm	gemiddelde	99 00	00 01	01 02	02 03	03 04	04 05	05 06	06 07	07 08	08 09
Fuut	3600	48	40	54	83	56	102	30	51	14	17	37
Aalscholver	3900	14	8	10	14	2	13	18	19	19	10	28
Kolgans	10000	3	0	0	30	0	0	0	0	0	0	0
Grauwe Gans	5000	221	60	45	80	300	30	380	120	420	186	586
Brandgans	4200	159	570	52	0	100	230	30	4	240	50	310
Bergeend	3000	1	0	0	4	2	0	2	2	0	0	0
Smient	15000	2043	1100	5700	8050	2300	600	1500	330	50	400	400
Krakeend	600	67	76	90	42	32	40	30	103	64	150	46
Wintertaling	5000	38	12	10	176	60	20	30	0	20	50	2
Wilde Eend	20000	505	660	300	1440	690	320	560	220	75	280	500
Slobeend	400	1	2	0	0	2	2	0	1	0	0	0
Kuifeend	12000	675	640	630	1360	341	840	1800	425	233	210	267
Topper	3100	19	90	0	0	66	4	30	0	0	0	1
Meerkoet	17500	461	265	360	900	450	380	426	518	340	379	590
Kluut	730	1	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0
Kievit	20000	71	150	130	8	0	300	40	0	0	80	2
Grutto	1700	2	2	0	0	1	0	0	0	0	14	0
Wulp	8500	24	1	200	0	0	20	0	4	1	12	0

Van de verschillende wintervogels komen brandgans, grauwe gans, kievit, smient, wilde eend, kuifeend, meerkoet, wintertaling en goudplevier in grote aantallen voor. Bij geen van de soorten worden echter de 1% norm (1% van de biogeografische populatie) overschreden. Opvallend is het feit dat sinds 2003 - 2004 de aantallen van sommige vogels in het telgebied BR4223 sterk zijn afgenomen. Deze aantallen zijn met rood in de tabel weergegeven. Het betreft de soorten kolgans, grauwe gans, brandgans, smient, wintertaling, wilde eend, goudplevier en kievit.

5 Ingreep- effectanalyse

Voor de effectbepaling is het van belang om de (externe) effecten in beeld te brengen die de voorgenomen woningbouw met zich meebrengt, zowel in de aanleg als de gebruiksfase. Vervolgens dient in beeld gebracht te worden welke nadelige effecten dat geeft op de beschermde natuurwaarden in het Natura 2000-gebied Haringvliet. In een volgend hoofdstuk wordt dan beoordeeld in hoeverre er (significant) negatieve effecten kunnen optreden die aanleiding geven tot nader onderzoek.

5.1 Effecten woningbouw

De toename van het aantal woningen brengt een toename van het verkeer met zich mee. Dit kan leiden tot een toename van stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied, wat vervolgens kan leiden tot verzuring en vermeting.

Naast stikstofdepositie geeft de Effectindicator (Min. EL&I, 2009) de volgende potentiële storingsfactoren aan ten gevolge van woningbouw in zowel de aanleg- als de gebruiksfase voor het Natura 2000-gebied Haringvliet:

De getallen bovenaan de tabel van de betreffende Natura 2000-gebieden verwijzen naar onderstaande nummering van de storingsfactoren.

Potentiële storingsfactoren

- stikstofdepositie
- oppervlakte verlies (1)
- versnippering (2)
- verontreiniging (7)
- verdroging (8)
- verstoring door geluid (13)
- verstoring door licht (14)
- verstoring door trilling (15)
- optische verstoring (16)
- verstoring door mechanische effecten (17)

Effectenindicator

Overzicht effecten op soorten en/of habitattypen.
De selectie is uitgevoerd op gebied 'Haringvliet' en activiteit 'Woningbouw'.

[< Terug naar zoekopdracht](#)

Storingsfactor	1	2	7	8	13	14	15	16	17
Schorren en zilte graslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Slikkige rivieroever	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Vochtige alluviale bossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Aalscholver (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Aalscholver (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Aalscholver (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Aalscholver (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bergeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bergeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blauwborst (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blauwborst (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bontbekplevier (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bontbekplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bontbekplevier (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bontbekplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Brandgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Brandgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bruine Kiekkendief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bruine Kiekkendief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dwerggans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dwerggans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dwergster (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dwergster (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Fuut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Fuut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Goudplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Goudplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grauwe Gans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grauwe Gans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote stern (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Figuur 5-1: Mogelijke storingsfactoren (uitsnede van) door woningbouw in het Natura 2000-gebied Haringvliet.

Toelichting

Stikstofdepositie

Door de toename van het verkeer in het plangebied is er mogelijk sprake van extra emissie van stikstofverbindingen (NO_x en NH₃) naar de lucht. Ecosystemen die van nature voedselrijk zijn, ondervinden hier weinig tot geen invloed van, maar habitats op voedselarme schrale en zandige bodems (duinen) zijn wel gevoelig voor extra stikstof in verband met het verzurende en vermetende effecten van stikstofdepositie.

De nabij gelegen slikkige rivieroeveren zijn niet of nauwelijks gevoelig voor stikstofdepositie. Voor habitattypen kan de gevoeligheid voor stikstofdepositie worden aangeduid met 'Kritische DepositieWaarde' (KDW), welke een indicatieve maat is voor deze gevoeligheid. Voor habitattypen H2370 'Slikkige rivieroeveren' als meest dichtbij gelegen type, geldt een KDW van > 2400 mol stikstof (N) per ha per jaar. De KDW van de overige habitattypen in het Haringvliet zijn opgenomen in tabel 3-1. Daarin is te zien dat ook de overige habitattypen weinig tot niet gevoelig zijn voor stikstofdepositie.

Hierdoor wordt in de effectbepaling getoetst of er sprake is van een negatief effect door de voorgenomen ontwikkelingen.

Oppervlakteverlies

Oppervlakteverlies leidt tot een afname van beschikbaar oppervlak leefgebied van soorten en/of habitattypen. Negatieve effecten door oppervlakteverlies zijn uitgesloten doordat het plangebied niet binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied Haringvliet ligt.

Versnippering

Van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten. Doordat in de huidige situatie reeds bebouwing aanwezig was zijn negatieve effecten door versnippering op voorhand uit te sluiten.

Verontreiniging

Van verontreiniging is sprake als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Door de voorgenomen woningbouw is een toename van verontreiniging in de omgeving uit te sluiten.

Verdroging

Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is dan lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand. De woningbouw wordt gerealiseerd in een gebied dat reeds bebouwd is, er zijn geen veranderingen in de (grond-)waterhuishouding voorzien. Om deze reden worden geen negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden verwacht.

Vernatting

Vernatting manifesteert zich in hogere grondwaterstanden en/of toenemende kwel veroorzaakt door menselijk handelen. Zoals hiervoor al is aangegeven, wordt de woningbouw gerealiseerd in een gebied dat wat betreft bodem en waterhuishouding al geschikt is gemaakt voor bebouwing, er zijn geen veranderingen in de (grond-)waterhuishouding voorzien. Om deze reden worden geen negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden verwacht.

Verandering dynamiek substraat

Bij een verandering van de dynamiek van substraat treedt er een verandering op in de bodemdichtheid of bodemsamenstelling van terrestrische of aquatische systemen, bijvoorbeeld door aanslibbing of verstuiving. Doordat het plangebied buiten de Natura 2000-gebieden ligt zijn negatieve effecten uit te sluiten.

Verstoring door geluid

Door de toename van het aantal woningen in het plangebied nemen de verkeersbewegingen op de Vlasakkerweg met 1000 tot maximaal 5000 bewegingen per etmaal toe. De Vlasakkerlaan ligt op 50 meter afstand van het Natura 2000-gebied Haringvliet. Voor het opstellen van het bestemmingsplan is een geluidsmodel (Oranjewoud 2011) doorgerekend. Omdat negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten zijn wordt de uitkomst van het geluidsmodel in de effectbeoordeling meegenomen. Ook worden de effecten van de verstoring van het heien in de effectbeoordeling meegenomen.

Verstoring door licht

Lichtverstoring kan optreden indien kunstmatige lichtbronnen de gevoelige habitatsoorten bereikt. Door de komst van de woningbouw is geen sprake van extra lichtuitstraling richting het Natura 2000-gebied Haringvliet. Hierdoor zijn negatieve effecten door verlichting op voorhand uit te sluiten.

Verstoring door trilling

Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen etc. Uit ervaring blijkt dat trillingen vooral op korte afstand van de hei- en boorinstallatie kunnen worden gemeten. Het Natura 2000-gebied

Haringvliet ligt op een afstand van ca 200 meter van de dichtstbijzijnde woningen. Negatieve effecten door trillingen zijn hierdoor op voorhand uit te sluiten.

Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem. Door de toename van het aantal woningen in het plangebied neemt ook het aantal recreanten in de nabijheid van het plangebied toe. De effecten van een toename van de recreatie wordt in de effectbeoordeling meegenomen.

Verstoring door mechanische effecten

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. Doordat het plangebied niet in het Natura 2000-gebied ligt zijn negatieve effecten door mechanische verstoring op voorhand uit te sluiten.

Uiteindelijk resulteert de geplande activiteit in drie mogelijke storingsfactoren waarvoor een nadere analyse nodig is. Dit komt in hoofdstuk 6 aan de orde.

Tabel 5-1: Samenvatting relevante factoren voor nadere analyse.

Potentiële factoren	Relevante factoren
stikstofdepositie	ja
oppervlakte verlies (1)	nee
versnippering	nee
verontreiniging (7)	nee
verdroging (8)	nee
vernatting (9)	nee
verandering dynamiek substraat (12)	nee
verstoring door geluid (13)	ja
verstoring door licht (14)	nee
verstoring door trilling (15)	nee
optische verstoring	ja
verstoring door mechanische effecten (17)	nee

6 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk wordt per storingsfactor gekeken voor welke instandhoudingsdoelen deze een mogelijk effect hebben.

6.1 Stikstofdepositie

Voor habitattypen kan de gevoeligheid voor stikstofdepositie worden aangeduid met 'Kritische DepositieWaarde' (KDW), welke een indicatieve maat is voor deze gevoeligheid. De gevoeligheid van de habitattypen in Natura 2000-gebied Haringvliet zijn als volgt (zie ook tabel 3-1):

Schorren en zilte graslanden: 2500 mol N/ha/jaar

Slikkige rivieroever: >2400 mol N/ha/jaar

Ruigten en zomen: >2400 mol N/ha/jaar

Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen): 2410 mol N/ha/jaar

Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen): 2000 mol N/ha/jaar

De effectbeoordeling op het aspect stikstofdepositie wordt doorgaans gebaseerd op de analyse of de totale depositie op een habitatype boven of beneden de KDW kan blijven. De totale depositie bestaat dan uit de achtergronddepositie, zoals af te leiden uit de kaarten die door Plan Bureau voor de Leefomgeving (PBL) worden opgesteld, plus de depositietoename als gevolg het project. De achtergronddepositie ter plaatse van de planlocatie Molshoek bedraagt momenteel 1020 mol N/H/jaar (in 2010) en 983 mol N/ha/jaar in 2015. Deze achtergrondwaarden zullen in de loop van de tijd verder dalen, en zijn zodanig laag dat ook na realisatie van het project Molshoek deze waarden niet worden overschreven. Significante effecten kunnen daarmee worden uitgesloten.

6.2 Geluid

Verkeertoename

Uit het geluidsmodel kan geconcludeerd worden dat er wél sprake is van een toename van het geluid door een toename van het aantal verkeersbewegingen, maar dat deze toename niet tot de grenzen van het Natura 2000-gebied reikt. De geluidscontouren in de huidige situatie zijn weergegeven in figuur 6-1. De toekomstige situatie (inclusief voorgenomen ontwikkelingen) is weergegeven in figuur 6-2.

Figuur 6-1: Geluidscontouren in de huidige situatie

Figuur 6-2: Geluidscontouren in de toekomstige situatie

In figuur 6-2 is te zien dat de donker groene geluidscontouren niet opschuiven richting het zuiden (Haringvliet). Negatieve effecten op instandhoudingsdoelen door geluidsverstoring door een toename van het verkeer zijn hierdoor uit te sluiten.

Geluidsverstoring door werkzaamheden (heien)

Tijdens de werkzaamheden is verstoring van geluid door heien en overige werkzaamheden niet op voorhand uit te sluiten. Aangezien habitattypen niet gevoelig zijn voor verstoring en habitatoorten niet voorkomen in en nabij het plangebied treedt de (mogelijke) verstoring alleen op bij vogels.

In het nabij gelegen telgebied ZH8211 komen de fuut, aalscholver, wilde eend, kuifeend en meerkoet voor. De effecten worden hieronder per soort besproken:

Fuut

De fuut komt in zeer lage aantallen in het telgebied voor. Door de werkzaamheden is er sprake van een tijdelijke verstoring (geluid). Door de huidige lage aantallen in het gebied zijn er geen effecten op populatieniveau. De fuut zal het telgebied ten tijde van de werkzaamheden (mogelijk) mijden. Nadat de werkzaamheden zijn afgerond kan de soort weer terugkeren. De tijdelijke verstoring is wel een negatief effect maar zeker geen significant negatief effect doordat:

- In de omgeving is ruim voldoende geschikt leefgebied om naar weg te trekken.
- De fuut is een viseter van vooral kleine vis. Door de voorgenomen ontwikkeling treden er geen veranderingen op in het oppervlaktewater. Hierdoor vindt er geen aantasting plaats aan het foerageergebied van de fuut.
- Buiten het plangebied (telgebieden BR4223 en BR4242) komt de fuut ook in relatief lage aantallen voor. Indien tijdens de werkzaamheden de verstoring zeer groot is (heien), bestaat de kans dat futen verder van het telgebied gaan foerageren. Doordat de werkzaamheden op het land plaatsvinden en niet direct langs de oevers van het open water van het Haringvliet zijn de negatieve effecten door verstoring minimaal.

Aalscholver

De aalscholver komt in zeer lage aantallen in het telgebied voor (gemiddeld 2). De aalscholver is een viseter. Mogelijk gebruikt de aalscholver het telgebied als foerageergebied. Door de voorgenomen ontwikkeling treden er geen veranderingen op in het oppervlaktewater in het telgebied. Hierdoor blijft het telgebied, na de werkzaamheden, geschikt als foerageergebied voor de aalscholver. Het is niet aannemelijk dat het telgebied gebruikt wordt als rust- en slaapplek. Hiervoor worden meestal eilandjes of hoogspanningsmasten gebruikt. Ten tijde van de werkzaamheden trekken de aalscholvers (mogelijk) weg uit het telgebied. Gezien de zeer lage aantallen en de aanwezigheid van geschikt leef- en foerageergebied in de nabije omgeving zijn er geen effecten op populatieniveau. Buiten het plangebied komt de aalscholver ook in lage aantallen voor. Indien er heftige geluidsverstoring optreedt is het mogelijk dat de aalscholver verder van het telgebied gaat foerageren. Echter gezien de lage aantallen, de tijdelijke verstoring en de aanwezigheid van geschikt leef- en foerageergebied in de omgeving zijn de negatieve effecten door verstoring minimaal en hebben geen effect op populatieniveau.

Wilde eend

De wilde eend komt in zeer lage aantallen (gemiddeld 27) in het telgebied voor. De wilde eend eet waterplanten, grassen en kleine waterdieren. Doordat door de voorgenomen ontwikkeling het oppervlaktewater behouden blijft treden er geen blijvende veranderingen op in het leef- en foerageergebied van de wilde eend. Tijdens de werkzaamheden zal de wilde eend (mogelijk) uit het telgebied wegtrekken. Door de lage aantallen en voldoende geschikt leefgebied in de omgeving zijn de negatieve effecten door verstoring minimaal.

Buiten het plangebied komt de wilde eend in veel grotere getallen voor (gemiddeld 500). Hieruit blijkt dat de open wateren van het Haringvliet meer geschikt zijn als leefgebied voor de wilde eend dan het telgebied. Verstoring door de werkzaamheden zal op het open water beperkt zijn. Mogelijk trekt de wilde eend ten tijde van heftige verstoring verder weg van het plangebied. Deze negatieve effecten zijn echter minimaal en van tijdelijke aard.

Kuifeend

De kuifeend komt in redelijke aantallen in het telgebied voor (gemiddeld 217). De kuifeend foerageert op de onderwaterbodem (benthos) en is een voedselspecialist. Kuifeenden zoeken met name voedsel op het kanaal. De soort is wat zijn rusteisen betreft vooral kwetsbaar voor waterrecreatie en scheepvaart.

Kuifeenden rusten overdag vaak in de luwte van dijken en oevers waardoor werkzaamheden langs oevers verstrend werken. Ten tijde van de werkzaamheden is het waarschijnlijk dat de kuifeenden uit het telgebied trekken. Uit de aantallen aanwezige kuifeenden (373 en 675) van de omliggende

telgebieden blijkt dat deze zeer geschikt zijn als leef- en foerageergebied. Gezien de tijdelijke aard van de werkzaamheden en de ruime uitwijkmogelijkheden in de nabije omgeving van het telgebied zijn de negatieve effecten verwaarloosbaar.

Meerkoet

De meerkoet komt in lage aantallen voor in het telgebied. De meerkoet heeft voorkeur voor wateren die rijk zijn aan ondergedoken waterplanten of een goede bodemfauna hebben. Hij neemt ook genoeg met wateren die omzoomd zijn met een talud van gras of met cultuurgrasland. Aquatisch foeragerende meerkoeten duiken niet dieper dan 3 m en ze zijn dus gebonden aan ondiepe wateren. Meerkoeten slapen en zoeken voedsel in hetzelfde gebied. Door de voorgenomen ontwikkeling is er sprake van een tijdelijk verstoring door de werkzaamheden. Tijdens de werkzaamheden zal de meerkoet het telgebied (mogelijk) mijden. Na afronding van de werkzaamheden is het telgebied weer geschikt als leef- en foerageergebied van de meerkoet. Buiten het telgebied zijn voldoende uitwijkmogelijkheden voor de meerkoet tijdens de werkzaamheden. De aantallen van de meerkoet uit de omliggende telgebieden zijn hoger, waaruit blijkt dat deze gebieden geschikt zijn als leefgebied voor de meerkoet. Door de tijdelijke aard van de verstoring en de ruime uitwijkmogelijkheden zijn de negatieve effecten aanvaardbaar en hebben geen effect op populatieniveau.

Niet broedvogels buiten plangebied

Verstoring door geluid buiten het plangebied kan optreden tijdens de werkzaamheden. Gezien de afstand van de werkzaamheden in het plangebied en het open water is de verstoring beperkt. Het merendeel van de aanwezige vogels is nauwelijks gevoelig voor verstoring door geluid. Gezien de tijdelijke aard van de werkzaamheden en de ruime uitwijkmogelijkheden zijn de negatieve effecten door verstoring buiten het plangebied te verwaarlozen.

6.3 Optische verstoring (recreatie)

Veel watervogels zijn gevoelig voor recreatie vanaf de oevers. Van kuifeenden is bekend dat ze worden verstoord vanaf een afstand van 300 meter (Krijgsveld et al, 2008). Doordat kuifeenden in groepen rusten kan er verstoring op populatieniveau optreden. Ook van de goudplevier, kolgans en smient is bekend dat zij gevoelig zijn voor verstoring door oeverrecreatie, zoals wandelaars met honden.

In totaal komen er in fase 1 & 2 146 woningen bij. Deze toename is te verwaarlozen ten opzichte van het huidige gebruik (woningen en hondenlosloopgebied) en zal hierdoor niet leiden tot een significante toename van de verstoring.

Aangezien de verstoring te verwaarlozen is zijn mitigerende maatregelen niet verplicht. Indien er voor gekozen wordt om de verstoring te voorkomen kunnen de volgende aanbevelingen worden meegenomen:

- Een fysieke afscheiding van de oever door vegetatie/beplanting. Hierdoor wordt het onaantrekkelijk/onmogelijk om naar de oevers te lopen.
- Honden niet los te laten lopen nabij het Natura 2000-gebied.
- Een verhard wandelpad. Hierdoor wordt het buiten de paden lopen minder aantrekkelijk waardoor de voorspelbaarheid van de verstoring toeneemt.

7 Conclusie toets aan de Natuurbeschermingswet

Conclusie

In tabel 7-1 staat weergegeven welke tijdelijke en/of permanente effecten worden verwacht voor de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied Haringvliet. Daarbij is aangegeven of de soorten/habitattypen in het plangebied (en omgeving) voorkomt, of er een effect optreedt en indien er een negatief effect optreedt in welke mate deze optreedt. De mate van negatieve effecten wordt aangegeven door middel van kleuren:

	Niet aanwezig in of nabij plangebied
	Geen effect
	Licht negatief effect
	Negatief effect
	Onaanvaardbaar negatief effect

Uit tabel 7-1 komt naar voren dat er alleen de niet-broedvogels hinder ondervinden van de voorgenomen ingreep. De soorten die aanwezig zijn nabij plangebied (fuut, aalscholver, wilde eend en meerkoet) ondervinden tijdens de werkzaamheden hinder door verstoring door geluid. In de nabije omgeving zijn ruime uitwijkmogelijkheden waardoor dit tijdelijke negatieve effect aanvaardbaar is en er is geen sprake van een effect op populatieniveau.

Doordat de kuifeend in grote groepen nabij de kust/kade (van het haringvliet) rust bestaat de kans dat er verstoring op kan treden door verstoring door recreatie. Indien bij de inrichting rekening wordt gehouden met deze verstoringgevoeligheid zal er sprake zijn van een zeer beperkt negatief effect.

Tabel 7-1: Conclusie habitattoets ontwikkeling Veerhaven op het Natura 2000-gebied Haringvliet.

Habitattypen		Tijdelijk	Permanent
H1330A	Schorren en zilte graslanden		
H3270	Slikkige rivieroevers		
H6430B	Ruigten en zomen		
H91E0A	Vochtige alluviale bossen (zachtouthoobossen)		
H91E0B	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)		
Habitatsoorten			
H1095	Zeeprrik		
H1099	Rivierprrik		
H1102	Elft		
H1103	Fint		
H1106	Zalm		
H1134	Bittervoorn		
H1163	Rivierdonderpad		
H1340	Noordse woelmuis		
Broedvogels			
A081	Bruine kiekendief		
A132	Kluut		
A137	Bontbekplevier		
A138	Strandplevier		
A176	Zwartkopmeeuw		
A191	Grote stern		
A193	Visdief		
A195	Dwergstern		
A272	Blauwborst		
A295	Rietzanger		
Niet broedvogels			

A005	Fuut		
A017	Aalscholver		
A034	Lepelaar		
A037	Kleine zwaan		
A041	Kolgans		
A042	Dwerggans		
A043	Grauwe gans		
A045	Brandgans		
A048	Bergeend		
A050	Smient		
A051	Krakeend		
A052	Wintertaling		
A053	Wilde eend		
A054	Pijlstaart		
A056	Slobeend		
A061	Kuifeend		
A062	Toppereend		
A094	Visarend		
A103	Slechtvalk		
A125	Meerkoet		
A132	Kluut		
A138	Strandplevier		
A140	Goudplevier		
A142	Kievit		
A156	Grutto		
A160	Wulp		

Doordat er geen sprake is van permanente negatieve effecten is verder onderzoek (verslechteringstoets / Passende beoordeling) niet aan de orde.

8 Toets aan de Ecologische hoofdstructuur

8.1 Beleid

Belangrijk instrument voor de realisatie van de biodiversiteitdoelstellingen is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een netwerk van natuurgebieden, agrarische beheersgebieden en verbindingzones. Hierbinnen kan de uitwisseling van soorten optimaal plaatsvinden en wordt de biodiversiteit verbeterd. De landelijke doelstellingen voor de EHS zijn verder uitgewerkt in de Nota Ruimte (2004), de Agenda Vitaal Platteland (2004) en het natuurbeheerplan (2009). Tevens is de wettelijke status van de EHS vastgelegd in hoofdstuk 4 van de Verordening Ruimte (vastgesteld door Gedeputeerde staten op 8 maart 2011).

Elke provincie heeft van het Rijk een taakstelling meegekregen om voor 2018 nieuwe natuur te realiseren en de huidige natuur te behouden. Om de doelstellingen te kunnen bereiken worden natuurgebieden veiliggesteld door middel van wetgeving, verwerving, inrichting en beheer en worden sommige landbouwgronden natuurvriendelijk beheerd. De EHS bestaat uit bestaande natuurgebieden (zoals duinen, heiden, bossen, landgoederen), nieuwe natuur op landbouwgrond en agrarische gebieden die zodanig beheerd worden dat natuur- en landschapswaarden worden behouden en versterkt.

Het provinciale beleid is gericht op het bevorderen en in stand houden van natuurwaarden en van landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Gestreefd wordt naar een toename van de oppervlakte en naar een verbetering van de kwaliteit van natuur en landschap. Hierbij gaat het zowel over natuur in natuurgebieden, als om het stimuleren van natuur- en landschapswaarden daar buiten. Daarnaast wil de provincie het duurzaam beheer van de groene ruimte bevorderen door o.a. een betere afstemming tussen natuur-, landschap- en recreatiebeheer op basis van integrale samenwerking en het betrekken van particuliere ondernemers bij het beheer.

Herijking EHS

Na de verkiezingen van 2010 heeft het Rijk bezuinigingen aangekondigd op het natuur- en landschapsbeleid. Het regeerakkoord doet een beroep op de provincies om meer dan tot nu toe verantwoordelijkheid te nemen voor het beleid voor het landelijk gebied in de volle breedte, waaronder het natuurbeleid. Het kabinet zet in op een bezuiniging van tweederde van het rijksbudget voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Daarom is de provincie Zuid-Holland de ligging van de EHS aan het aanpassen (de herijking). Het doel van deze herijking was een ecologisch betere, financieel haalbare en sneller realiseerbare EHS. Bij de herijking zijn gebieden uit de EHS gehaald waarvan de ecologische waarde niet groot genoeg is of de aankoop niet haalbaar (te duur of niet te koop). De nieuwe gebieden die aan de EHS zijn toegevoegd, bieden juist ecologische kansen of kansen op versnelde of goedkopere aanleg. De EHS kan hiermee sneller en goedkoper worden gerealiseerd, onder andere omdat gezocht is naar combinaties met andere functies zoals waterbergingen.

Nee-tenzij afweging en compensatie

De provincie Zuid Holland heeft een ruimtelijk beschermingsregime voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS): de nee, tenzij benadering. Ruimtelijke ingrepen in de EHS met significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied zijn in beginsel niet toegestaan. Zo'n project kan alleen doorgaan, als er geen reële alternatieven mogelijk zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Bij ingrepen die schade aan deze wezenlijke waarden en kenmerken kunnen toebrengen moeten de negatieve effecten worden tegengegaan of gecompenseerd worden.

De EHS kent geen externe werking. In de brief van 3 december 2004 heeft de minister van LNV, mede namens de minister van VROM, besloten om in de Nota Ruimte het 'nee, tenzij'-regime op gebieden in de nabijheid van EHS te laten vervallen. (TK 29576, nr.12). In een brief van 5 juni 2009 heeft de minister van LNV nogmaals aangegeven dat ingrepen buiten de EHS niet worden beoordeeld op hun effecten op

de wezenlijke kenmerken en waarden binnen de EHS. In de beantwoording van een aantal vragen van de vaste Kamercommissie voor LNV in 2008 is expliciet tot uitdrukking gebracht dat dit 'nee-tenzij'-regime niet van toepassing is op ingrepen buiten de EHS die gevolgen kunnen hebben voor de EHS zelf, de zgn. externe effecten (TK 29576, nr. 52). Dit betekent overigens wel dat bij een ingreep in de EHS ook rekening gehouden moet worden met indirecte effecten zoals geluidverstooring en stikstofdepositie naar andere delen van de EHS.

Natuurbeheerplan Provincie Zuid-Holland (2011 - 2012)

Het natuurbeheerplan vormt een belangrijk instrument voor de realisering van het Rijks- en Provinciaal natuur- en landschapsbeleid. Dit plan geeft specifiek uitvoering aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur. In het kader van de EHS worden nieuwe natuurgebieden begrensd en wordt de kwaliteit van bestaande natuurgebieden en het agrarisch natuur- en landschapsbeheer door het aangeven van natuurdoelen verbeterd.

Het natuurbeheerplan vormt de basis voor het subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer in Zuid Holland en maakt subsidies voor natuurbeheer, agrarisch natuurbeheer en landschapsbeheer mogelijk. In het natuurbeheerplan zijn de bestaande en nieuwe natuur begrensd. Voor de nieuwe natuur worden daarmee de mogelijkheden voor grondaankopen ten behoeve van natuur en voor functieverandering van agrarisch gebruik naar (particuliere) natuur geboden. Het natuurbeheerplan is tevens het officiële beleidskader waarin de provinciale ambities voor behoud en herstel van de EHS zijn uitgewerkt. Tevens geeft het natuurbeheerplan aan welke doelen in welke gebieden worden nagestreefd voor agrarisch natuurbeheer en landschapsbeheer.

Het natuurbeheerplan heeft geen planologische consequenties of consequenties voor bestemmingsplannen. De begrenzing van natuurgebieden heeft geen consequenties voor de uit een vigerend bestemmingsplan voortvloeiende bestaande gebruiksmogelijkheden van begrensde gronden en ook niet voor daarnaast gelegen gronden. De gebruiksmogelijkheden van een perceel met een agrarische bestemming worden uitsluitend bepaald door het vigerende bestemmingsplan. Een natuurbeheerplan heeft dus geen enkele invloed op bestaande gebruiksmogelijkheden. Het natuurbeheerplan en het bestemmingsplan zijn verschillende toetsingskaders waarbinnen de betrokken bestuursorganen een eigen bevoegdheid tot belangenafweging toekomt.

8.2 Huidige situatie

In figuur 8-1 is de ligging van de EHS-gebieden ten opzichte van het plangebied weergegeven. De EHS-gebieden liggen direct naast het plangebied. Het natuurbeheertype (huidige situatie en ambitie) bestaat hier uit kruiden- en faunairijk grasland (Natuurbeheerplan Zuid-Holland, www.zuid-holland.nl). Kruiden- en faunairijk grasland kan bestaan uit allerlei verbonden van graslandvegetaties; ondermeer kamgrasvegetaties of de meer algemene witbolgraslanden. Diverse soorten ruigte en struweel kunnen in dit grasland voorkomen. Het grasland wordt meestal extensief beweid of gehooïd en niet of slechts licht bemest. Het beheertype Kruiden-en faunairijk grasland kan voorkomen op diverse bodems van vochtig tot droog en heeft doorgaans een (matig) voedselrijk karakter. Kruiden-en faunairijk grasland komt in vrijwel alle landschapstypen voor. Toch is het areaal de laatste veertig jaar enorm afgenomen door de gangbare landbouwpraktijk: sterke bemesting gecombineerd met periodiek doodspuiten van de grasmat en opnieuw inzaaien met hoog productieve grasvariëteiten. De meeste overgebleven kruidenrijke graslanden liggen in overhoekjes van het agrarische gebied of komen voor in natuurgebieden. Daar kan kruidenrijk grasland een tijdelijk fase zijn als de benodigde abiotische omstandigheden voor schraallanden niet of nog niet gerealiseerd kunnen worden. Kruiden-en faunairijk grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur (ruigte en plaatselijk struweel, hogere en lage vegetatie) en een kruidenrijke graslandbegroeiing die rijk is aan kleine fauna. Gradiënten binnen (grond)waterpeil en voedselrijkdom zorgen voor diverse vegetatietypen. Kenmerkende of bijzondere soorten van schralere beheertypen ontbreken grotendeels binnen Kruiden-en faunairijk grasland, maar graslanden zijn vaak wel rijk aan minder zeldzame soorten. Het type is o.a. van belang voor vlinders en andere insecten, vogels en kleine zoogdieren.

Figuur 8-1: Ligging EHS-gebieden ten opzichte van het plangebied.

8.3 Effectbeoordeling/conclusie

De EHS kent geen externe werking meer (zie wettelijk kader). Doordat de EHS-gebieden alle buiten het plangebied liggen is een effectbeoordeling officieel niet meer van toepassing.

9 Literatuur

Van der Goes en Groot, 2007. Molshoek te Hellevoetsluis. Inventarisatie beschermde flora en fauna. In opdracht van de gemeente Hellevoetsluis.

Van der Goes en Groot, 2008. Molshoek te Hellevoetsluis. Inventarisatie beschermde flora en fauna. In opdracht van de gemeente Hellevoetsluis.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Oranjewoud Bestemmingsplan Molshoek, 2011.

Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland, 2008. Vleermuizenonderzoek Molshoek Hellevoetsluis. Uitgevoerd door K. Mostert & E Thomassen

Internet:

www.natura2000.nl

www.zuid-holland.nl

www.hellevoetsluis.nl